

6. Присяжнюк Д.С. Сучасний погляд на підготовку бігуна. Навчальний посібник. Вінниця, «ТОВ Ландо ЛТД», 2013. – 249 с.
7. Тертишник В.Г., Величко О.І., Шкарніков С.М. Легка атлетика. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів вищої спортивної майстерності / Міністерство України у справах сім'ї молоді та спорту. Національний олімпійський комітет України. Федерація легкої атлетики України. – К.: Логос, 2019. – 192 с.

ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ТУРИСТСЬКОГО РУХУ

Мищак О.І.

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Анотація. Щорічно знижується кількість студентів, які б отримували туристський досвід у шкільні роки. Тому необхідно під час вивчення студентами дисципліни «Туризм» у ВНЗ підвищити їх інтерес до подорожей та надати їм можливість отримати досвід туристичної діяльності.

Вступ. Туризм є складовою частиною в системі фізичного виховання студентської молоді і сприяє всебічному гармонійному розвитку людини. Залучення до туризму студентської молоді сприяє отриманню ними різноманітних знань та вражень, дозволяє вивчати свій край, багату культурну спадщину, що є необхідним для формування світогляду. Водночас, туризм є одним з важливих засобів гармонійного розвитку, за допомогою якого молодь зміцнює здоров'я, раціонально використовує свій вільний час, оволодіває життєво необхідними навичками та вміннями, які стають у пригоді в практичній діяльності й побуті [4]. Проте, сьогодні збільшується відсоток студентської молоді, який не має досвіду туристської діяльності, що впливає на формування особистості та її інтересів. Тому для залучення студентів до туристської діяльності у Придніпровський державний академії вже багато років викладається дисципліна «Туризм».

Останнім часом фахівці звернули увагу на проблему залучення студентської молоді до туристського руху [1,2]. Зараз ми можемо спостерігати зростання ролі молодіжного туризму в умовах національно-культурного відродження України [3]. Проте фахівці відзначають, що основними проблемами, які досить повільно вирішуються є розробка навчальних програм та забезпеченість спеціальною літературою. Навчальні програми

повинні розроблюватися з урахуванням регіону, в якому знаходиться навчальний заклад і де будуть проводитися практичні заняття, забезпеченості туристськими кадрами, інтересів контингенту студентської молоді та матеріально-технічної забезпеченості навчального закладу [5].

Мета дослідження: вдосконалити програму занять з дисципліни «Туризм» для студентів ПДАФКіС, з метою залучення їх до туристського руху.

Завдання роботи:

1. Визначити рівень туристського досвіду студентської молоді, який вони отримали у шкільні роки.
2. Виявити виду туризму, якому студенти віддають перевагу у навчальній діяльності.
3. На основі отриманих даних вдосконалити навчальну програму дисципліни «Туризм» з урахуванням інтересів студентів закладу освіти фізкультурного профілю.

Методи та організація досліджень. В роботі використані методи аналізу та узагальнення літературних джерел, анкетування та педагогічні спостереження, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Отримані нами результати анкетування спортсменів різних спеціалізацій (табл. 1) свідчать про те, що заняття туризмом займає одне з провідних місць у житті студентської молоді, особливо під час канікул.

Проведені дослідження показали, що не мають туристського досвіду лише 3%-5,3% студентів (табл. 1). З кожним наступним роком спостерігається поступове збільшення кількості студентів, які не мають уявлення про одноденні походи, організацію змагань та не мають туристських навичок.

Таблиця 1

Отримання туристського досвіду студентами-спортсменами (%)

Отримання тур. досвіду	2016 р. (n=136)	2017 р. (n=202)	2018 р. (n=204)	2019 р. (n=141)
У школі	60,7	60,1	59,8	59,7
Літньому таборі, турбазі	28	25,4	24,9	19
У ВНЗ	8,3	11,1	11,4	16
Не мають досвіду	3	3,4	3,9	5,3

Основна частина опитаних отримала туристський досвід ще навчаючись у школі від 59,7% до 60,7% . Таким чином можна стверджувати, що в установах загальної середньої

освіти, установах додаткового виховання вчителі та керівники гуртків достатньо часу і уваги приділяють організації рухової активності дітей і підлітків, їх оздоровленню та придбанню навичок необхідних для здійснення туристичних походів різної категорії складності.

Слід відмітити, поступово знижується кількість студентів, які знайомляться з основами туризму у літньому таборі чи турбазі від 28% до 19%. Проте з кожним роком продовжує зростати кількість студентів, які під час навчання у ВНЗ вперше пішли у похід (з 8,3% до 16%).

Найбільш поширеним видом туризму, який викладається у школах є піший туризм. Незалежно від того, в якій місцевості мешкав учень, навички пішого туризму отримало від 60% до 77,3% опитаних. Досвід з гірського, водного та велотуризму мають лише 2,6-4,8% респондентів.

Визначено, що у походах вихідного дня брали участь до 52,3% респондентів, у багатоденних походах – від 8,3% до 20,1% і у різних походах – від 20,4% до 23,6% (табл.2).

Якщо розглянути, яким видам туризму перевагу віддають студенти, то ми можемо спостерігати наступне. У чоловіків популярним є піший туризм (29,6%-48%), скелелазіння (12,3%-17,3%), гірський туризм (16%-24%) та водний туризм (9,7%-12,1%).

Дівчата на перше місце у рейтингу ставлять гірський туризм (23,1%-25,5%) та піший туризм (23,5%-26,4). Несподіваним для нас є те, що популярний у Придніпровському регіоні водний туризм, стоїть на останній позиції, в той час, як ми маємо велику кількість річок, достатньо водних станцій на р.Дніпро для занять водними видами туризму (походи на байдарках, катамаранах, інших розбірних човнах). Це можна пояснити тільки низьким рівнем реклами цього виду туризму.

Таблиця 2

Показники участі студентів у подорожах та походах (%)

Походи	2016 р. (n=136)	2017 р. (n=202)	2018 р. (n=204)	2019 р. (n=141)
Вихідного дня	52,3	51,4	49,6	40,1
Багатоденні	8,3	8,5	15,4	20,1
Різні походи	21,9	20,4	22,7	23,6

Не популярним серед нашої студентської молоді опинилося і «спортивне орієнтування», хоча у Дніпропетровській області є всі природні умови (ліси, лісосмуги), є

достатня кількість кваліфікованих фахівців (тренерів, суддів) та значні успіхи молодих спортсменів-орієнтувальників, як на всеукраїнських змаганнях, так і на міжнародних.

Тому враховуючи результати проведених досліджень, ми включили до робочої програми курсу «Туризм» наступне:

- змагання зі спортивного орієнтування;
- змагання на скалодромі з різними нахилами площини (30°, 45°, 75°);
- змагання на туристську техніку (постановка наметів, складання рюкзака, подолання перешкод, в'язання вузлів);
- виконання завдання для самостійної роботи, які включають основи топографії, основи туристської підготовки, правила надання першої медичної допомоги та ін.

Висновки:

1. Проведені дослідження дозволили нам визначити рівень туристського досвіду студентської молоді, який вони отримали у шкільні роки. Біля 70-80% студентів вже мають деякі уявлення про туристську підготовку.

2. Визначено, що студенти віддають перевагу пішому, гірському туризму та скелелазінню.

3. З урахуванням інтересів та туристського досвіду студентів розроблено навчальну програму дисципліни «Туризм».

Список використаної літератури

1. Блистів Т. Оптимізація змісту підготовки фахівців для сфери туризму в закладах освіти фізкультурного профілю . *Молода спортивна наука України: Зб. наук. статей з галузі фізичної культури та спорту* . Львів, 2015. Вип. 6. Т. 2. С. 513-515
2. Дехтяр В. Туризм у системі фізичного виховання учнівської та студентської молоді. *Проблеми розвитку спортивно-оздоровчого туризму і краєзнавства в закладах освіти: Матеріали Міжнародн. наук.-практ. конфер.* К.: Обрії, 2018. С.102-104.
3. Пангелов Б.П. Мотиваційні аспекти туристичної діяльності людини. *Спортивний вісник Придніпров'я*. №3. 2017.С 115-118.
4. Пангелова Н.Є. Організаційно-економічні аспекти туристичної діяльності в умовах постіндустріального суспільства. *Спортивний вісник Придніпров'я*. №1. 2016. С 207-211.
5. Сударєва Н. Основні аспекти підготовки майбутніх фахівців зі спортивного та оздоровчого туризму. *Гуманітарний вісник державного вищого навчального закладу Переяслав-Хмельницький ДПУ ім.Г.Сковороди*. Спецвипуск: Педагогіка. Тернопіль: Астон, 2016. С.148-155